Länsstyrelsen Kronoberg

Regeringskansliet, Klimat- och näringslivsdepartementet

Yttrande över Kärnkraftsprövningsutredningens slutbetänkande Ny kärnkraft - moderna regler för beredskap och skadeståndsansvar

Sammanfattning

Länsstyrelsen tillstyrker huvuddelen av utredningens förslag avseende förtydligat ansvar för beredskaps- och planeringszoner samt en tydligare koppling mellan tillståndsprocessen och planeringen för radiologiska nödsituationer.

Särskilt positivt är att beredskapsfrågorna ges större betydelse tidigt i etablerings- och tillståndsprocessen samt att regelverket anpassas till framtida kärntekniska anläggningar och reaktortekniker.

Länsstyrelsen anser dock att det finns behov av ytterligare förtydliganden avseende länsstyrelsernas ansvar, finansiering av beredskapshöjande åtgärder, stöd till de län som kan komma att beröras av ny kärnkraft samt integrationen mellan kärnenergiberedskap och totalförsvar.

Tydligare ansvar för beredskaps- och planeringszoner är positivt

Länsstyrelsen välkomnar utredningens förslag om att tydliggöra ansvar och processer för fastställande av beredskapszoner och planeringsavstånd.

Länsstyrelsen anser samtidigt att det i det fortsatta lagstiftningsarbetet bör tydliggöras hur och när översyner av

fastställda zoner ska genomföras vid förändringar av anläggningens utformning, driftförutsättningar eller riskbild.

Länsstyrelserna bör involveras tidigt i tillståndsprocessen

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning att frågor om beredskap bör integreras tidigt i tillståndsprövningen.

Frågor om utrymning, inomhusvistelse, utdelning av jodtabletter, information till allmänheten, ledningsplatser, samverkansorganisation och geografiskt områdesansvar får betydande konsekvenser för såväl regional som kommunal beredskap. Dessa frågor behöver därför analyseras parallellt med den tekniska säkerhetsprövningen.

Länsstyrelsen anser att berörda länsstyrelser bör ges en tydlig och formaliserad roll i prövningsprocessen för att säkerställa att konsekvenserna för samhällets beredskap beaktas innan tillstånd meddelas.

Behov av nationell samordning och kompetensuppbyggnad

Utredningen skapar förutsättningar för att ny kärnkraft kan etableras på andra platser än där kärntekniska anläggningar finns i dag.

Länsstyrelsen bedömer att detta kommer att ställa ökade krav på kompetensuppbyggnad hos flera länsstyrelser, kommuner och räddningstjänstorganisationer som i dag saknar erfarenhet av kärnenergiberedskap. Redan idag, med tre befintliga platser för kärnkraft, har länsstyrelserna svårighet att upprätthålla kompetens och tillsättning av Presumtiva Räddningsledare.

Länsstyrelsen efterfrågar därför:

- nationella metodstöd,
- gemensamma utbildningsinsatser,
- återkommande nationella övningar,
- förstärkt vägledning från ansvariga centrala myndigheter,

- ett inrättande av nationella presumtiva räddningsledare.

Finansiering måste omfatta hela beredskapssystemet

Länsstyrelsen välkomnar ambitionen att skapa ett mer förutsebart system för beredskapsavgifter.

För att säkerställa en långsiktigt robust beredskap är det viktigt att finansieringen inte enbart omfattar direkta åtgärder kopplade till anläggningarna utan även stödjer:

- regional planering,
- övning och utbildning,
- tekniska ledningssystem,
- informationsberedskap,
- utveckling och vidmakthållande av specialistkompetens.

Länsstyrelsen anser att de ekonomiska konsekvenserna för berörda myndigheter och kommuner behöver analyseras ytterligare.

Totalförsvarsperspektivet bör stärkas

Länsstyrelsen konstaterar att betänkandet huvudsakligen behandlar radiologiska nödsituationer i fredstid.

Mot bakgrund av det försämrade säkerhetspolitiska läget och den pågående utvecklingen av det civila försvaret anser länsstyrelsen att kopplingen mellan kärnenergiberedskap och totalförsvarsplanering bör utvecklas vidare.

Planering för radiologiska nödsituationer behöver fungera även under höjd beredskap och ytterst krig. Krav på robusthet, redundans och uthållighet bör därför beaktas i det fortsatta arbetet

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta yttrande har fattats av landshövding Maria Arnholm med handläggare Tomas Carlén som föredragande. I den slutgiltiga

handläggningen har också försvarsdirektör Fredrik Nygren medverkat.